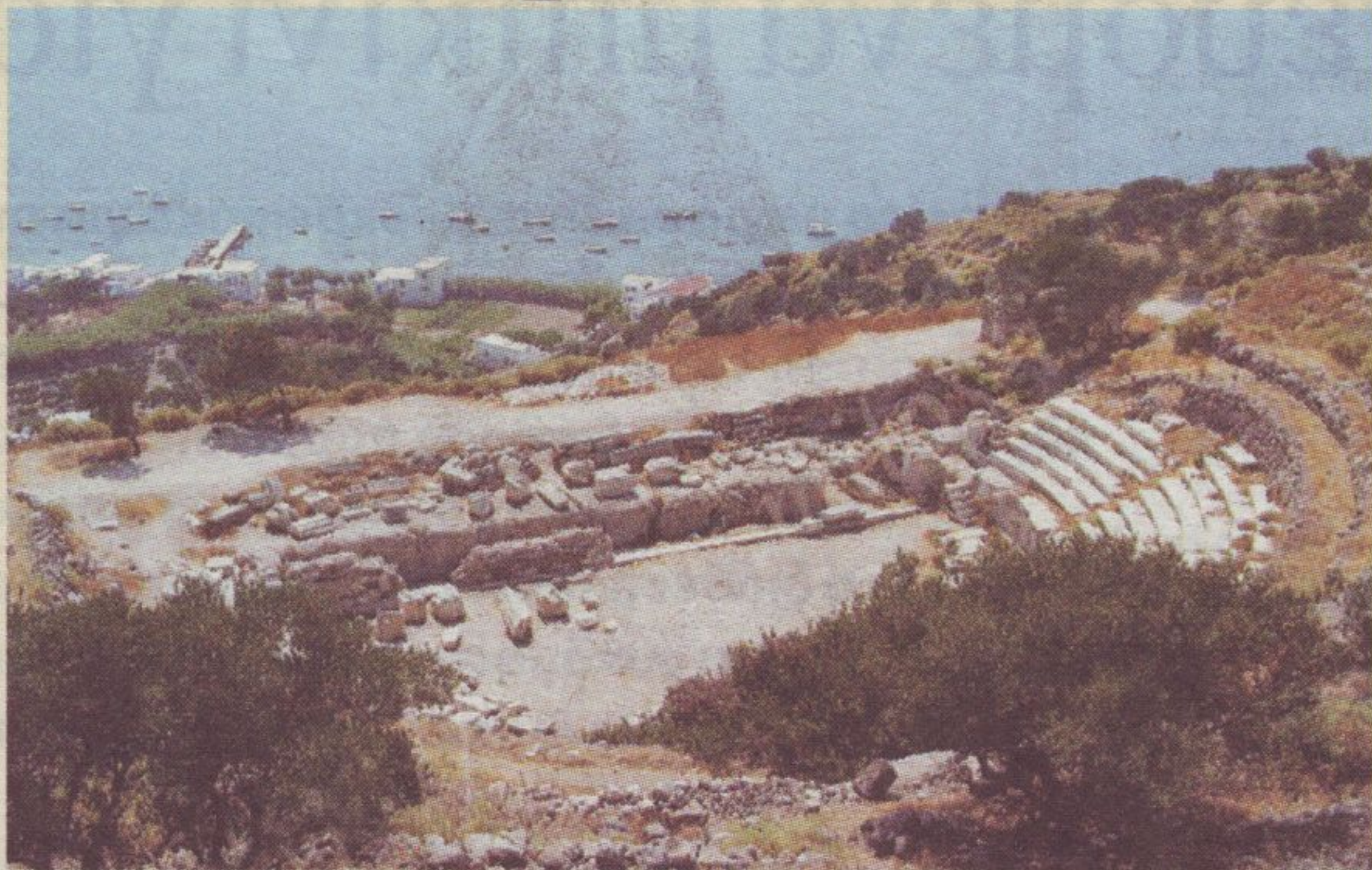

Ένα θέατρο στην «εντατική»

Το αρχαίο θέατρο της Μήλου ήταν μαρμάρινο, πολυτελές, ένα «τοπόσημο» για την αρχαία πόλη

Της ΝΙΝΕΤΑΣ ΚΟΝΤΡΑΡΟΥ-ΡΑΣΣΙΑ

Ηταν στην αρχαιότητα το Μέγαρο Μουσικής των Κυκλάδων. Πολυτελές, μαρμάρινο, στολισμένο με γλυπτά και πλήθος καλοδουλεμένες ανάγλυφες διακοσμήσεις. Ένα τοπόσημο για την αρχαία πόλη. Σήμερα όμως το αρχαίο θέατρο της Μήλου φέρει ξύλινα αντιστηρίγματα που τοποθετήθηκαν προ δεκαετίας για να το προστατεύσουν από καταρρεύσεις. Κι αυτά έχουν πιά σαπίσει. Κάθε δεκαετία, απ' ό,τι φαίνεται, θυμάται η πολιτεία ότι υπάρχει κάπου, σ' ένα απομακρυσμένο νησί των Κυκλάδων, ένα ερειπωμένο, γοητευτικό μνημείο, που εκπέμπει σήμα κινδύνου. Γιατί, μετά τη συστηματική έρευνά του από τη Φωτεινή Ζαφειροπούλου το 1990, η ΚΑ' Εφορεία Κυκλάδων επανήλθε στο θέατρο για άμεσα έργα προστασίας (αποψιλώσεις και αντιστηρίξεις) το 2000 και επιστρέφει το 2010, για να το «μαζέψει» – καθώς παρουσιάζει εικόνα ανοιχτού ερειπίου.

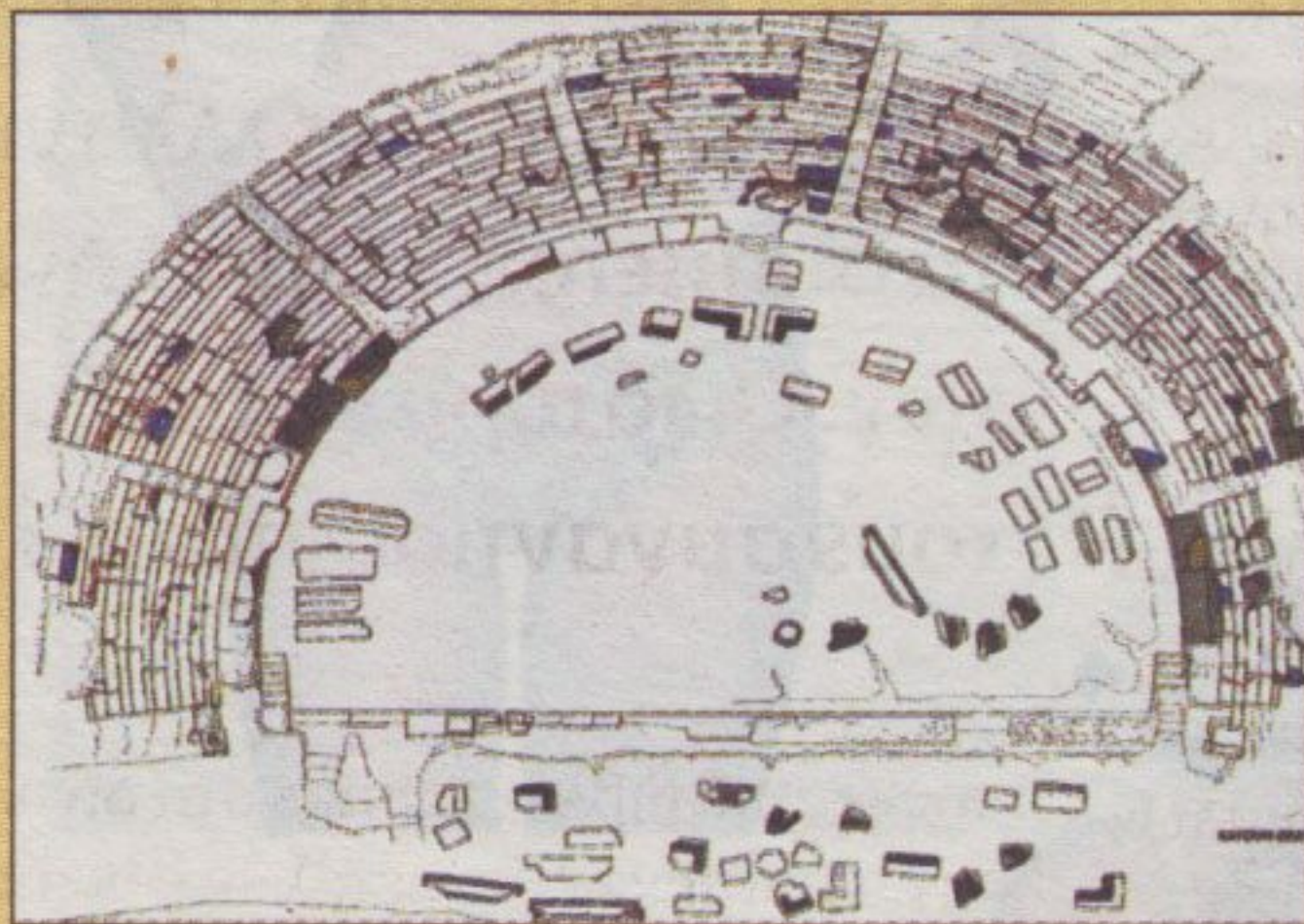
Το θέατρο της Μήλου δεν έχει καν χρονολογηθεί με βεβαιότητα. Γεγονός που σημαίνει ότι δεν έχει μελετηθεί σε βάθος. Μετά την αποκάλυψή του, στην πλαγιά μεταξύ Τρυπητής και Κλήματος (όπου ήταν η αρχαία πόλη), το 1814, από τον αρχαιολόγο-αρχιτέκτονα C. Haller von Hallerstein αποτυπώθηκε από Γάλλους αρχιτέκτονες και καθαρίστηκε το 1836 με εντολή του βασιλιά της Βαυαρίας Λουδοβίκου Β', ύστερα από μια επίσκεψη του Γερμανού αρχαιολόγου L. Ross.

Από τότε πέρασαν 150 χρόνια σιωπής και εγκατάλειψης μέχρι να βρεθούν λίγα χρήματα για την πρώτη ουσιαστική έρευνα του θεάτρου. Έτσι αναγνωρίστηκε ότι η πρώτη οικοδομική του φάση ανάγεται στην Ελληνιστική εποχή (3ος αι. π.Χ.), ενώ η ορατή σήμερα φάση είναι ρωμαϊκή, όταν η ορχήστρα του θεάτρου μετατράπηκε σε αρένα.

Το ενδιαφέρον στοιχείο του είναι ο προσανατολισμός του. Οι καθήμενοι στο κοίλο έχουν θέα προς τη θάλασσα, κάτι που συμβαίνει και στο αρχαίο θέατρο του Θορικού (Λαύριο). Το κοίλο έχει διαμορφωθεί με λάξευση του φυσικού ηφαιστειογενούς βράχου και έχει ολοκληρωθεί με πολυτελή μαρμάρινη επένδυση από νησιώτικο (πιθανόν ναξιακό) μάρμαρο.

Στις επτά κερκίδες του στην αρχαιότητα χωρούσε περί

τους 2.800 θεατές, ενώ στο σωζόμενο σήμερα κάτω τμήμα του κοίλου (9 σειρές εδωλίων) μόλις 700. Η πρώτη σειρά εδωλίων παρουσιάζει μεγάλη υψομετρική διαφορά (1,75 μ.) από την ορχήστρα, κάτι που δείχνει την εκβάθυνσή της (ίσως να αφαιρέθηκαν οι προεδρίες) για τη δημιουργία του «προστατευτικού τοιχείου» που χώριζε τη ρωμαϊκή αρένα από τους θεατές. Το μέτωπο του τοιχείου (θωράκιο) έφερε ορθομαρμάρωση. Από τις πλάκες αυτές σώζονται στη θέση τους μόνο δύο μικρά θραύσματα. Για να στερεωθούν τα υπερκείμενα τμήματα, που σήμερα κρέμονται, στην κυριολεξία, θα χρειαστεί να ανακατασκευασθεί ένα θωράκιο, όπως μας είπε ο πολιτικός μηχανικός Κώστας Ζάμπας, που έχει εκπονήσει τη μελέτη με τον αρχιτέκτονα Ε. Παυλίδη.

Σχεδιαστική αναπαράσταση του θεάτρου της Μήλου

Επιτέλους εγκρίθηκε η μελέτη για τη συντήρηση του υπέροχου αρχαίου μνημείου της Μήλου

Από τα πολλά διάσπαρτα αρχιτεκτονικά μέλη του σκηνικού οικοδομήματος με την πανέμορφη ανάγλυφη διακόσμηση (κυρίως από τον θριγκό) τεκμαίρεται πως ήταν ένα θέατρο πολυτελές, ένα κόσμημα για τα νησιά των Κυκλάδων. Είχε δύο πλευρικά αναλήμματα, από τα οποία σώζεται μόνο ένα, το δυτικό, που είναι κατασκευασμένο στη ρωμαϊκή εποχή, από πολύχρωμους ηφαιστειακούς λίθους της περιοχής. Κάποια άπεργα αρχιτεκτονικά μέλη που έχουν εντοπισθεί φανερώουν πως το θέατρο έμεινε σε κάποια σημεία ημιτελές.

Στους χριστιανικούς χρόνους μετασκευάστηκε και στη νεότερη εποχή λιθολογήθηκε, με αποτέλεσμα να έχουν κτιστεί πολλά παραδοσιακά κτίσματα του χωριού με τους λίθους του.

Η βίαιη απόσπαση του υλικού έχει προκαλέσει προβλήματα δομικά και επιφανειακά στα μάρμαρα, με αποτέλεσμα κάποιες πλάκες στο μέτωπο της αρένας να είναι ετοιμόρροπες. Αυτές ακριβώς είχαν αντιστηριχθεί με ξύλα, τα οποία σάπισαν. Τα προβλήματα αυτά παρουσίασε στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο ο προϊστάμενος της διεύθυνσης Συντήρησης Αρχαίων Μνημείων Νίκος Μίνωας, μιλώντας για ρωγμές, θραύσεις, αποφλοιώσεις και ετοιμόρροπα κομμάτια, που πρέπει να συγκολληθούν. Η μελέτη, βεβαίως, εγκρίθηκε μετά πολλών επαίνων. Το έργο υπολογίζεται να ξεκινήσει τον προσεχή Νοέμβριο, αφού εντάσσεται στο ΕΣΠΑ με 1,5 εκατ. ευρώ